

NAŠE NOVINE

POLITIČNI-GOSPODARSKI I KULTURNI TEDNIK.

Prilaga vsako nedeljo. — Cena: »Naši Novini« je na leto 40 D. na polleta 20 D. Oglasi se tudi spremajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 75 par. Za večkrat popust. Rokopisi se nevrnejo.

Uredništvo i uprava je v Dolnji-Lendavi št. 32. Lastnik lista: KONZORCIJ. Odgovorni urednik i izdajateo: HARI LEOPOLD ev. p. duhovnik.

I. Leto 14. številke

Dolnja Lendava, 22. avgusta 1926.

Cena edne številke 1 Dinar

Zapelávanje ljudstva.

Malo je tak prebrisanih kortešov, kak poslanec Klekl. S tega ne hválimo. Ar je to ne hvále vredno, či je eden katoliški duhovnik imeniten korteš, ar bi on morao lepše, svetejše delo zvršavati, kak je zamázano politično kortešüvanje, štero ga je že tak daleč pripelalo, ka v doségo svojega cila najgrša zavijanja porábla. To se právi demagogia, slovenski zapelávanje ljudstva. — Glejte ga, kak drzno zapeláva ljudstvo v svojih »Novinaj« od 8. augusta pod naslovom: »Hrvatski jarem«. — Kaj je on tú napisao, to so same sleparije. To dokážemo. —

Jarem je jarem, či je slovenski ali horvatski. Vsaki človek nosi jarem zakonov. Či šteri državlan nešče nositi jarma državnih zakonov, ga v čarno lüknjo vteknejo. Jezuš Kristuš je tudi to pravo: »Zemte na sébe moj jarem«, to je jarem sv. evangeli-uma. — Zato je demagogia, lüdi sagati s hrvatskim jarmom.

2. Z jezikom pa etak slepári: »Povej ljudstvo, ali si slovensko ali hrvatsko? Ali je vaš jezik, slovenske matere, resan tak malo vreden, da ne sme mesta meti v šoli? Odprávlati té jezik šole, ali se to ne právi tudi vas zaničavato?« Ob prvim: mi ne pravimo to, ka so Prekmurci Hrvatje. Či to g. Matošič v Zagrebi právi, to opravite ž njim.

Mi to pravimo, ka smo slovenje, ali ne »Krajnci«, i ka naš jezik bliže stoji k stárohrvatskomi jeziki, kak k pismenoj slovenščini. To vsi Prekmurci znajo, samo g. Klekl i njegovi priganjače ne, ar oni sí po sili zapirajo vüha i oči pred dejstvami. — Obrügam prekmurske matere dobro znájo, ka njuv jezik zdaj — pod slovenskim — tudi nema mesta v šoli. Ar to, ka se v prek-

murskih šolaj včijo, je ne naš materin jezik. G. Klekl, pitajte svojo lástno mater, jeli je to njuv jezik, ka se njüvi vnükeci zdaj v šoli včijo? Či vam pritr-dijo, te jas tá lüčim pero, pa več nikdar nikaj ne bom pisao. — Zakaj, pa te hujskate stem? — Obrétrjim mi to právimo, ka zakaj se včijo prekmurski otroki v šoli te jezik, da stoga vu življenji nikšega haska ne do meli? Z ednákim ali pa z ménšim trüdom bi se lejko navčili srbo-hrvatski jezik, i ztoga bi veliki hassek meli, ar to je uradni jezik države i jezik 10 milionov državlanov. Zakaj pa ne voščite lüdem toga haska? —

3. Debela laž je to zapelávanje, ka do prej prekmurci v novoj Čakovečkoj ali Varaždinskoj oblasti pri sodninji i grüntovnoj knigi tumače mogli nücati. Zakaj? Do tam Grki, Turki ali Japonci sedeli? Ve pa v Čakovci so tudi slovenski uradniki. Či do pa tudi hrvatski uradniki tam sedeli, zakaj bi te potrebni bili tumače? Ali Medžimurci tumače potrebüjejo v Čakovci? Či jih pa oni ne potrebüjejo, zakaj bi je pa naši lüdjé potrebivali? Ali se Medžimurci i naše lüdjé ne razmijo? Pitajte kogašteč, ki je že hodo po Medžimurji i okoli Varaždina i vsaki vam odgovori, ka tiste lüdi ležej razmi. Vojsküjte se s poštenimi razlogi, pa ne z lažmi, ar je to sramota za katoliškoga duhovnika. —

4. Za nadaljno demagogio smo pa zahvalni g. Kleklui, ka nam je dáo našampati molitev »Salve Regina« v hrvatskom, kranjskom i našem jeziki, ar stem je ne sebi, nego nam podao argument. Lüdje čtéjo, vidijo razliko i vsi čedni právijo, ka je hrvatski lepša, i bole se gliha z našim rečom v hrvatskom nego takših napak; »češčena«, »telesna«. — Ali itak tú tudi vidimo

Kleklnov prebrisani korteški talent, ta je za primeritev edno navadno molitev dáo našampati, ar vnogi dolnji Prekmurci so že hodili k sv. Trojici i v Celje, pa so tam čüli tak moliti, zato, či ravno so izrazi »Češčena« i »telesna« napačni, itak znajo, kaj to pomeni. Pa tudi zato je dáo edno molitev našampati, ar stem šče hujskati Prekmurce, ka — ovo — tak te morali moliti v hrvatskoj oblasti. Mi smo v novoj oblasti ravno tak molili, kak smo do zdaj i v vašo molitev se nikša oblast nede vmešavala i našega katekizma nam tudi nikša niti hrvatska oblast ne de vkraj jemála. —

Ali smo ešče potrebni?!

Mi — vsi rojeni i vövučeni prekmurci — smo stopili na politično polje, ar smo se že navolili slovensko štrafkolonističko igranje, — pretirane porcije i zamerjanje naših gospodarskih interesov, te najbolje proti tisti načini, štero bi vse te naše nevole djalo za stalno i zakonito to je pridružitev naše Prekmurje v autonomno Slovenijo. Zato smo vzeli za prvi punkt našega programa, da smo proti toj autonomiji i smo za edinstvo države. To smo ešče bole povdarili, da smo vidli silo z šterim nas Klekl i njegovi autonomisti preganjajo i smo povedali, da nikdar ne pride Prekmurje v autonomno Slovenijo, že zdaj zahtevamo priklopitev v novo oblast z Medžimurjom vküper. To je naše orožje proti S. L. S. i Slovenski autonomiji.

V to svrhu smo izjavili, da ide naša stranka vküper z vladinimi strankami, ar samo vlada more i je mogoča, da nam to i vse z tem zvezane socialne, gospodarske i kulturne dobrote pomogne i da. To je pa že jako potrebno za naš kraj, — za vse nas prekmurce, ar so nas naši dozdašnji poslanci vo-

dili že 7 let po opoziciji i zbog toga ne smo dobili mi nikaj.

Komaj smo pa povedali našo parolo proti autonomiji; štera se glasi dnes tudi: — »Stran od Maribora i novo oblast za Prekmurje i Medjimurje v Čakovci ali pa v Varaždini!« — že smo dobili za to pomočnike v vladi. Ta pomoč je pa jako važna. Na to pomoč se je dala Radičova seljačka — kmetska stranka. V znak te pomoči pa moramo že dva slučaja navesti. Prvo je, da so radičovci za pridružitev Prekmurja v novo oblast napravili v Dolnji Lendavi veliki gyüleš, shod i demonstraciju po vulicaj. Je bilo pri tem več jezer lüdi. Drugi znak pa zvedimo ravno od naših nasprotnikov iz lista »Slovenec«. Tú se pritožüjejo klerikalci, da je drž. tajnik Pernar dao pred gyüleš ministrov prekmursko pitanje.

Tak velki uspeh v tak kratkom časi smo se niti ne mogli troštati.

Iz teh že lahko trdimo mi tudi, ka radičovi sami pripoznajo i manifestirajo, da so postavili oni tudi v svoj program odcepitev Prekmurja od Maribora i vzdrženo z Medžimurjom postavitev nove oblasti. Tak je naša garancija proti Slovenski autonomiji ali bole rečeno proti pridružítvi Prekmurja k tomi že dana od edne strani vlade, — to je od Radičove strani.

Kda pa to vidimo, sami postavimo pitanje, da ali smo mi ešče potrebni? — ali je potrebna posebna neodvisna stranka, naša stranka državnoga jedinstva za Prekmurje? Jeli je potrebno, da mi posebno idemo ešče i nej vküper z Radičovci?!

Radičovci odgovorijo na to sigurno tak, da ne potrebno, nego moramo zdaj že mi vsi iti einfach notri v njivo stranko.

Mi pa odgovorimo, da barem hvaležno pripoznamo veliko uslugo Radičovih s tem, da so se za nas priznali i principiélno nikaj ne bi imeli proti tomi, da idemo v njüvo stranko vsi, ali pametnost naše hladne glave i lübezem našega toploga srca do našega Prekmurja i do naših sorojakov nam veli i zapove, da ešče malo čakajmo s tem. Mi smo dužni ešče malo čakati s tem stopajom. Ča-

kati, da se pojasni politička situacija. Čakati ešče par tednov, da se nam pojasni splošni sporazum i izkrenost sporazuma z nami.

Zató pa zdaj ešče za ednok sami naprej za naše Prekmurje! Naš čüt, naše poštenje nam veli, da ešče malo naprej samo.

Od koj g. Klekl nikaj ne piše.

To je posebna prekmurska gubernia ali upravništvo (kormány-zóság), štero nam je belgradska vlada pred par letami štela dati. To smo že večkrat naprej prinesli, ali g. Klekl od toga nikaj nešče pisati. Zakaj ne? Or on je to preprečo. Njegovi pajdašje so od S. L. S. se zbojali, ka zgübijo svojo posebno provinca, to je Prekmurje i nagovarjali so ga, naj proteste piše, naj k ministrom ide i naj prepreči to, ka bi Prekmurje posebno pravno stanje dobilo. I g. Klekl je tečas pisao, protestirao i hodo, ka je belgradska vlada na zádne vervalo, ka so Prekmurci tak srečni pod slovincami, ka neščejo posebne gubernije, zató je vlada opüstila svojo dobro namero. — G. Klekl zdaj že vidi, kak veliko škodo je napravio te Prekmurji. Zato od toga nikaj ne piše. Pa bi dobro bilo, či bi nam ednok pojasno, zakaj je protistáo dobromi naméni vláde, ka ga je nagibalo na to, kakše zroke je meo, i zakaj je ne opitao Prekmurcov, kak bi oni radi meli?

Zdaj nam belgradska vlada znovič šče pomagati, edno ugodnost nam šče dati, v malo le-

žejši boljši položaj nas šče spraviti; posebno oblast (varmegyóv) nam šče ustanoviti z Prekmurja i Medžimurja z glávnim mestom Čakovec, ali pa z Prekmurja, Medžimurja i Váraždin — varmegyóva z glávnim mestom Váraždin. I ka se godi znovič? G. Klekl znovič proti dela. On, ki je poslanec Prekmurja, je znovič zatájo Prekmurje i za Slovenijo dela. Znovič za to piše, agitira i protestira, naj mi Prekmurci pod Maribor ali pod Ljubljansko autonomijo spadnemo. Prekmurci, pozovite g. Klekl na odgovor, zakaj dela to; povete njemi, ka ste njemi ne zató pústili kruglic, ka bi on koristi Slovenije zastopao, nego zató, ka naj vaše koristi zastopa. —

Mi naznánjamo belgradskoj vladi, ka g. Klekl v tom pitanji ne zastopa Prekmurja. Kak on na to gledoč piše i govori, to je ne našá vola i žela S. L. S. vola i žela pretežne večine Prekmurja je nova oblast.

Nedelja

po risalaj trinajsta.

«Prišlo je pred njega deset gobavi možev . . . govoreći: Jezus vučiteo! smiluj se nad nami! . . . Idite, pokažite se duhovnikom. . . . Ne liji je deset očišćeni i gde je ti devet? (Lukač v XVII. tali.)»

Hvaležnost je jako lepa, žalostno pa, da je tūdi retka čednost. Jezus je ozdravo 10 gobavij možev, pa samo eden je spuno njegovo zapoved, a drugi devet je se pa skazalo že za nehvaleznij.

Što je hvaležen? Tisti. šteri si

prizadeva po svoji moči, da svoji jemi dobrotniki dobro z dobrim povračuje. Što je pa naš najveći dobrotnik? Najprvi i najveći naš dobrotnik je Bog. Od njega mammo vse. On daje nam vsem življenje. Pa ka imamo, ka nemamo od njega. Za Bogom so najveći dobrotniki starišje.

Kako pa Bogi povraćam dobrote? Ve pa on nikaj ne nūca. Pojasnimo to z zgodovinskim dogodkom. Okrog 350 leta rimski bogataš po imeni Ivan sklène svojov ženov zozidati edno cerkev. V spanji se njima vsakemi posebi prikaže prijazen, da de Bogi najbole po voli či na bregi Eskvilini zozideta. I to mesto je pokrito snejgom, kje naj stoji cerkev. To prikažem povejta papi Siberijo, šteri je ravnok to prikazen imeo. Idejo na mesto, pa vistini najdejo v najveći vroćini eden kraj tega brega s snejgom pokritega, začno vsi glasno hvaliti Boga. Ko je cerkev bila zozidana, Bog obdaruje z večimi čudesami. I to toj cerkvi je bio glavni oltar Mariji postavljen i od snejga, šteri je bio tam, kje se je cerkev zidala, se zato zove: »Snežna Marija. Te čudesi so pokazali pot, kako naj povraćamo Bogu za sprijete dobrote. — A jas pa ne mam toliko, da bi cerkev zidal? O ti ne trbej zamenu, liki či si vkūper stopijo, pa lejko napravijo, vej to kaže ravnok pri nas, kje so v najnovem vremeni samo 4 nove cerkvi zozidali. Ti ki so darovali na te cerkvi iz pravega namena, so dali povraćali Bogi za prijete dobrote. So se skazali za hvaležnej. Šteri pa nej, de je enkrat pitao: Kje so pa drugi, vej pa si nej samo ednim, liki većim dao moje dobrote.

Pa še edno pot hvaležnosti

znamo: miloščo dajati. Vej nam Gospod pravo: Pridite blaženi i posedite kraljevstvo štero vam je pripravljeno od začetka sveta, Zakaj, lačen sam bio, i ste mi dali jesti, žeden sam bio i ste mi dali piti . . . Istino vam povem, ka ste storili šteremi iz mojij najmenjih ste meni storili. Toraj či z miloščo obdarim siromaka sam se Bogi skazao za hvaležnega za prijete darove. — »Dobrotljivost i miloščo nigdar ne pozabite, ar takši dari se Bogi dopadnejó« — pravi sv. Paveo.

Politični glasi.

Što bo ministerski predsednik?

Marko Trifkovič predsednik narodne skupščine bode v kratkom vremeni obisko Pašiča. Pašič na vsak način nazaj šče priti v državi na svoje prvešje mesto. Pašič bi sam ne prevzeo predsedništvo vlade, nego ednoga svojega človeka bi ta postavio i to bi ne Uzunovič bio. Nego te človek, ki bi se po Pašičovi navodilaj ravno bi Marko Trifkovič bio, ki najbliže stoji k Pašiči.

Obćinske volitve v Belgradi.

Po velkom boji i agiteranji so se v nedeljo obdržale občinske volitve v Srbiji. V Belgradi so davidovičevi demokrati zmagali ki so 6578 glasov dobili; službena radikalna stranka 6226 Bobič (radikal) 2521 glasov. Vse druge stranke só tak malo glasov dobile, da ne pridejo v poštev. Tak se čüje da je vlada (radikali) v Srbiji i Črnogori od

Podlistek.

Siroče.

V. Božji odposlanec.

N . . . gradi žive visekega rasta, mlada, lepa gospa. Pri stoli sidi i se joče. Dosta trpi na srci i na duši. Vóni pa piše mrzeo veter i sneg nosi se i ta. Včasi tak močno piše veter, da na stoli goreći lampaš šče vgasnoti.

Lejpa gospa si ne najde mesta. Goristane, hodi po hiši i si pa doli sede Nema mera gnjes. Oči njene so posploj skurne.

Na ednok se odprejo dveri i mala deklička pride.

Milostiva gospa prosim!

No ka je? — pita jo nervozno gospa. —

Edno malo dejte so najšli pred gradom zmrženo.

Dejte?

Da, prosim! I že je skoro vse snejgom bilo zakopano. Vrtnar so je našli i so je prnesli, pa zdaj v künji je s snejgom ribajo.

Za božjo voljo! — zakriči gospa i vöbiži k deteti. — Še žive? — pita.

Roke so že ne tak drvene pravi eden stari sluga. Kak se mi vidi še ne prekesno. Še me lejko pomagamo.

Savri Miška, vij ga ribajte. Ti Štefan pa prega, i idi po doktora, ti Marga pa posteli posteo. Tak je zapovedala gospa, ar je štela pomagati nepoznanomi diteti i je še le zdaj stopila bliže, da ga bole pogledne.

Z bledim licom, zapretimi očmi je ležalo na stoli dejte. Na lici se je vido smihlaj, tak da bi se me o kaj lepoga senjalo. Nišče je ne poznao, oddeleč je prišlo. Ne je bilo to dejte drugo, kak Šulekov Janči, naš mili, mali popotnik.

Oh! kak lepi deček! — si je zgučala gospa grada. Skoda bi bila za njega! Samo ga Miška ribaj. Vrtnar je tak ribao s snjegom maloga, na pol zmržnega Jančija, da je začno svirati.

I glej, naednok je začno nazaj dobiti rdeče lice i prsi so se začno gibati. Žive, žive! je kričala gospa. Hvala Bogi, da smó rešili edno življenje.

Janček je že merno spao na mejki beli posteli, da je prišeo doktor. Lepa gospa pa je poleg njega na posteli sedela. Doktor je že nej meo kaj za dela. Samo telko je povedao, ka da se zbūdij naj me dajo tej piti, potem drugo že od sebe pride.

Tak se je tūdi zgodilo. Za edno vöro se je zbūdo. Čüdno je gledao okrog po lepoj hiši še bole pa se je čüdoval lepe gospe, štera je poleg njega sedela i ga je pitala:

Kaj te boli predragi povej mi?

Mene nikaj ne boli. Lepe senje sam meo. —

No i ka se ti je senjalo?

Marija v roki držeeč Jezušekom je stala pri meni — batrivno govori zdaj mali Janček — ona je bila, spoznao sam jo, ravnok takša je bila. kak na kejpi, pred šterim smo zadnji večer vkūper molili. Pravila mi je, da se naj ne bojim, ar ona bo moja mati.

Je to pravila? — se je čüdovala lejpa, mlada gospa.

Da, to mi je pravila! i nikaj drugo mi je tūdi pravila. . .

Pa ka drugo?

Da nezaj pripelam mater tistima dvema malima dečekama šteriva mate tak lejpe vlase.

Na to je gospa spadnola na kanapej i se je jokala. I se samo potoli na glas maloga diteta.

Ka Vam pa je?

Meni je nikaj. Pa ti poznaš te male dečke.

Kak pa, da je poznani! — pravi z veseljem mali Janček. Vej sam pa se ž njimi obimao i küšno sam je.

Pa kje? — nervozno pita lepa gospa.

Pred gradom, kje tistiva velikava „psa“ pazita pri vrataj.

V tem trenutki skričij gospa, i omedlej, Na kričanje približijo slugi i dekle v hišo da zbūdijo gospo, med tem pa tak čemerno gledajo na maloga nedolžnoga Jančija, da bi le on bio kriv. On je pa vse to ne razmo. Gospa je pomalo k sebi prišla.

Dajte mi zdaj mer i idte vó! — Kje je pa mali deček?

Vö ga vržemo — pitajo gospo?

Za božjo voljo idte vó. Gospa stopi k deteti i ga prime za roko: Povej mi, što si ti? Te je blažena divica Marija poslala? Ti si božji odposlanec . . .!

Janček je migao z glavov. — Nej, jas sam samo eden siromaški odposlanec i moje ime je Šulekov Janči. Mojo mater so v zemlo zakopali i oni so mi nihali, da naj si zdaj drugo mater iščem Neverjetno! I ti iščeš mater?

Da, prosim!

Nemrem te razmiti. Pa kje si že vse hodo?

2196 občin v svojo oblast dobila 1573 občin, vse druge stranke pa komaj 523 občin.

Naša država i Bolgarija.

Za volo dogodkov na bolgarskoj meji je naša država, Rumunija i Grčija ultimatum poslala Bolgariji, v šteroj goripozovejo bulgarsko državo naj nikak onemogoči delo komitašev. Jugoslavija je ešče prosila Bolgarijo naj vse jugoslovenske podanike, ki se tam skrivajo i notri vdarajo na našo zemlo, kak najprle vöda. Za hrbtom se v celo stvar notrimiša Italija i batrivi bulgare.

Dr. Nikič i radičovci.

Dr. Nikič i radičovci či dale, se vse bole nemrejo viditi. Pristaši Nikiča den za dnevom rastejo, ar so se že ljudje na Horvatskom tüdi navolili Radičove politike Nikič je pravo, da bode Radiča tožo, ar je takše gučo od njega, ka je ne istina. Zato se pa naj pred sodnijov zagovarja.

Kukovec radičovec.

Listi pišejo, da je nekdašnji veliki demokrat, bivši minister, fiškališ Kukovec notristopo v Radičovo stranko. Te stari borec demokratske stranke je stem pokazo, da je politika samostojne demokratske stranke škodlivá za Slovenijo. Dosta bole je pa škodliva za naše Prekmurje, v zadnjem časi se preveč k nam rivajo, ar vidijo, da v Sloveniji njim že z mrtvaškim zvonom zvonijo. Klerikalni tabor tüdi den za dnevom zgübi svoje najbogše pristavše, nedavno je štiri slovenski dü-

hovnikov vöstopilo z S. L. S. i notri so stopili v Puclovo kmetisko stranko. Klerikalci i samostojni demokrati nemajo bodočnosti, ar so svojimi delami zafüčkali poštenje. Ljudstvo previdi, da v vrstaj drugi strank more iskati svoje prave zastopnike.

Včimo se iz Svetoga Pisma.

„Farizeuš stoječi je etak molo vu sebi: Bog, hvalo Ti dajem, ka sam ne kak drugi ljudje, zgrablivci, krivični, lotri, kak i ete publikanuš. Postim se dvakrat v tjedni, desetino davam od vsega, ka ladam“.

G. Klekl pa etak piše sam od sebe; „Odpüstim. Jaz tožo nikoga ne bom. Šteo sam, ali ne bom . . . Nikoga zato ne bom tožo, pravdo sam vzeo nazaj. Odpüstim vsem. Odromam šče letos na grob sv. Franciška“.

Ali zato po tom pisanji tüdi ogovarja i prevzetno sodi druge dühovnike, šteri so ne voljni priznati, ka je njegova politična stranka — katoličanska vera.

Politične opazke.

Zakaj ne držimo shodov (gyüléšov)? Kleklove »Novine« modrüjejo, ka prej mi zato ne držimo shodov, ar se bojimo obsodbe ljudstva. Mi povemo »Novinam«, ka zato ne držimo shodov, ar nam je takše kortešüvanje ne potrebno.

Jančija, k sebi ga je stisnola i ga je küšovala, kak negda njegova pokojna mati. Janček je v veselji jokao. Vidilo se je njemi tak, či bi njemi što pravo, no zdaj si pa našeo mater.

Dete, dete pravi mi, kaj se je vse s teboj zgodilo.

Janček je zočno z nova pripovedati. Vse je povedao, ka se je žnjim dogodilo. Povedao je kak so se z njega smijale gospodičine. Kak je dobo pejeze od edne ženske. Nazadnje je tüdi povedao, kak je našeo dve drugivi siročeti, da zdaj on ne išče samo sebi liki dvema drugima tüdi mater. I glej! te se mi je Marija pokazala v senjaj i mi je pravila, da se naj ne bojim ar sam že končao svoje putovanje, ka sem najšeo mater štero sam iskao.

Sinček — je pravila gospa — pa ga je k srci stisnola, tebe je Bog k meni poslao, ne boj se, jaz bom tvoja mati.

Na to je mali Janči objeo to dobro mater i z lübeznöjov jo je küšno.

Ka pa bo z dvema drugima — se je spomno na dano oblübo.

Tüdi na nje bom imela skrb. Sam bogata, i či tak šče Marija, tüdi tistima bom mati.

— Dalje. —

Naši listi idejo vu vsako vesnico Prekmurja i naznanjajo lüdem novo stranko, štera Prekmurje reši od »Krajncov«. To je nam zadosta. To je zelenje velike večine Prekmurcov. Zato nam ne trbe, z raznimi zapelávanji i sleparijami nagovarati lüdi, naj z nami držijo, ar itak večina z nami drži za kratki čas pa ovi tüdi povržejo Kleklnov tabor, ar z naših listov spoznajo Kleklrove politične grehe, štere je on od 1919. leta máo proti Prekmurji včino. Dugo so slepile »Kleklrove Novine« lüstvo. Ali mi odpremo lüdem öči, naj vidijo što je kriv njihovih nevol. Vej je tak veliko čüdo, ka so Prekmurci že trikrat zvolili g. Kleklna za poslanca. Oslepleni so bili, vervali so njegovim obečanjom, ka potomtoga etak pa dobro bode. Ali že so vnogi preglednoli i več ne de žetve za g. Kleklna v Prekmurji. —

GLASI.

Meščanska šola v D. Lendavi. Notripisanje v Dol. Lendavsko meščansko šolo avgusta 29-ga od 8—12 vöre bo v pisarni šole. Roditelje nezamüdte notrispisati dati svojo deco.

Evang. šinjorski gyüleš. Prekmurska evangeličanska šinjorija de svoj gyüleš, šteri je zavolo škarlatinke ne bio obdržani 29-ga junija, de septembra 8-ga držani na Hodoši.

Evang. diaški dom. Evangeličanski diaški dom 12-ga septembra bo posvečeni v Murski Soboti, na šterom do vse fare zastopane. Štem se je spunilo naše zelenje, da naj kem več dijakom moremo prostor dati v diaškom domi. Evangeličanci ne spozabte se z toga našega spravišca, ar ešče dosta mamo za plačati.

Strašna nesreča pri mlatitvi. Pri Sv. Petri se je strašna nesreča zgodila pri mlatitvi. Tam je našla smrt Bohel Lizika 18 letna devojka. Pri mlatilnom mašini je bila zaposlena. gda so se njej razpleli vlasje i si je popraviti ščela. Pri tom jo je mašin zgrabo za kito i jo notripotegno. Nesrečna devojka je tam na mestu mrtva postanola.

Prihod g. kaplana. Po nestopnem pričakovanju je naposled prišel novi kaplan g. A. Ostrc. On je prvi slovenski — ne prekmurski — kaplan v Beltincih. Kakor se sliši, je g. Ostrc velik mladino-ljub i mu je zlasti pri srcu orlov-ska mladina. To nas naodaja z upanjem, da se morda na njegovo iniciativo tüdi v Beltincih začne kat. prosvetno delo. Pri vsem njegovem delu tako neposredno, kakor posredno dušnopastirskem mu želimo mnogo božjega blagoslova.

Tak piše Slovenec v 183. številki. Hvala Bogi, do so se ednok

gospodom okoli Slovenca tüdi odprle öči i pripoznajo, da so prekmurci ne Slovenci. Mi tüdi to pravimo, tak smo ednoga mišljenja.

Automobilska nesreča. V Wünsdorfi se je težka automobilska nesreča zgodila. Cesta je velki zavoj mela i za toga volo je automobil v grabo prišo. Eden clovek je z življenjem plačo, štirje so pa t-žko poskodüvani.

Smrt dühovnika. Ne davno so bujli dühovnika Pliberška v Orehovici. Zdaj so žandarje vöposlünoli njegovo gazdarico, štera je priznala da pozna tiste, ki so dühovnika bujli i da je ona vse pe-neze, zlat, srebro k sebi vzela z omara. I da se je sama vküp-zmlatila po obrazi, da bi se na njo nikaj ne somlili.

Velka eksplozija v Csepeli. Preminoči keden se je velka eksplozija zgodila na Vogrskem v Csepeli. Skorom 30.000 kg. püšknega praja je oxplodiralo. Več lüdi so aretirali za volo toga dogodka. Kak se je zgodila ta nesreča, se ešče nevej.

Demokrati v Prekmurji. Preminoči keden je držo shode v Prekmurji samostojne demokratske stranke poslanec dr. Pivko. Nikaj smo drugo ne čüli od njega, kak stare i prazne fraze, šterima farbajo i zapelavajo naše lüstvo. Prekmursko lüstvo bodi čedno, ar je ta stranka največ hüdoga napravila za Prekmurje. To je stranka velike gospode i ne siromakov. Shodi Pivka so se ne posrečili, veliko smolo je meo vsakom mestu, ar naše lüdstvo že dobro pozna slabostojne demokrate.

Državna realna gimnazija v M. Soboti. Razredni izpiti bodo se vršili 30. in 31. avg. vsakokrat ob 8. uri zjutraj. Tozadevne prošnje se morajo predložiti najkasnije do 24. avg. — Vpisanje učencov 1. razred bo 1. sept. od 8.—12. ure in v četrtek 2. sept. od 8.—10. ure. Predložiti je treba rojstni list in obiskovalno spričevalo za sprejem v srednjo šolo. Starost učencov sme biti samo 10 do 13 let, dovršenih do konca leta 1926. Sprejemni izpiti za 1. razred bodo v četrtek 2. sept. od 10. ure naprej. — Vpisanje repetentov v I. razred in vseh ostalih učencov v II.—VI. razred bo v petek 3. sept. ob 8. uri zjutraj.

Ravnateljstvo.

Politični beleški.

Ka boli novo stranko?

Pod tem naslovom so pisale Kleklrove Novine eden članek, ge navajajo razne betege, štere prej majo voditelje nove stranke. Clovik bi pital neišterne okoli Novin, kak se je to zgodilo, da so pozabili napisati tüdi, kak je z živčnim betegom, oslabljenjem želodca in

Janči je začno s prostimi rečmi, kak že edno malo dete zna, praviti kje je vse hodo. Oprvim je povedao, kak se je srečao z onim gospodom, ki bi ga skoro s konjem zagazo i ga je stem zasagao, da gnjesnjem vremeni že nega dobrij mater na sveti. Gospa pa začne trepetati. Po hiši hodi gor, pa z rokami zakrije svoj obraz i ga že trejti krat pita: —

Sinček, naj čüjem še ednok, kak ti je pravo?

Tak, da gnješnjem vremeni dobrij mater!

So — kaj šte ti je že gospod pravo — so, pa bodo vsigdar dobre matere na zemli — muč je odvrnola gospa.

Vej sam pa jas tüdi to pravo njemi no on mi pa nej šteo to vervati. Moja mati so mi to pravili, pa Jezušek mi je tüdi tak pravo.

O, mili moj Zveličiteo! — je v molitev djala roke — vej pa si ti tüdi odpüsto onim, šteri so te zbantivali, daj tüdi meni moč, da tüdi jaz odpüstim tistemi cloveki . . . Pa me tüdi odpüstim, zavoljo dece, vej sam pa jas tüdi mati. —

Po lepom lici mlade gospe tečejo skuze. I po tem jokanji se vidi, da njoj je ležej postalo. Obimnola je maloga

iz toga prihajajočo nervoznostjo. Pa naj bo, mi Vam to raztolmačimo, da te znali, ka je Vaša dužnost. Pišete, da se prej tej gg. okoli nove stranke tožijo zavolo betegov i da je mantrajo betegi in nevol, da so tej ne zato, da bi vodili naše prekmursko ljudstvo. Priporočate njim, da se naj bole priporočajo v molitev, kak pa da bi politizirali. Prav ste povedali! Torej Vi to znate, da betežni ljudje neso za politiko. Premislite zato gg. okoli Novin, što vsigdar toži po novinaj, da je betežen, da je v špitali, da je v zdravilišči, da leži doma betežen, Bog zna, ka še vse drugo ne čuje. Grdo je tó zato, gda sam ima dosta nevole in betegov in se ešče te z drugij ljudi norca dela, či so betežni, sam si pa ne zmislí, či so njemi oslabeled živci, oslabeled njemi je telo in ešče kaj drugoga kcoj, pregovor pravi »Zdrava duša v zdravom teli. Premislite za to gg. okoli Novin, da je že tū boža roka vmes, štera Vas z nevolami in betegi opominja, da ste ne na pravoj poti, da ste na škodo ljudstva z svojov zavozenov in za Prekmurje škodljivov politikov. Zadnji čas je že, da date slovo politiki S. L. S. in tūdi vsakoj drugoj Z tem te oledhotili svoje duše nepotrebnih skrbi, živci se Vam bodejo poboljšali, sovražstvo, ki ga imate do drugih strank se Vam bo ohladilo in nervoznost bo prešla. To, gospodje, je Vaša prva dužnost. Druga Vaša dužnost je pa eta: Prosite naš dober prekmurski narod, da Vam odpusti, da ste ga tak dolgo vodili za nos z Vašov autonomijov in z drugimi lažljivimi obljubami, šterij nikdar ne spunite kak tūdi te Vaše oboževane autonomije nikdar nede. Sicer pa Vam gg. autonomije tūdi ne trbej, to je samo Vaše politično geslo, da leži pridete poslanškoga mandata. Spunite to svojo drugo dužnost i objavite to v svojij Novinaj, da de Vam tak te grej odpuščeni.

Či pa to ne napravite, te bomo znali, da Vam je laž več kak pravica i istina.

Dolnski Maiko.

Nikak ne autonomijo!

Železnica je draga, — človek plačo šče meti zato, da na živino skrbi na potj, — drugi mešetari pridejo zmes za zaslužek, — drugi Mariborski i Radgonski trgovci i posredovalci majo tūdi svoje dinare na našem blagi, — pa Benko tūdi nemreje šenki voziti z avtomobilom naše svinje i teoce v Radgono.

Vse to pa plača naš kmet, ar telko falej kúpijo od njega živino. To bi nastalo v autonomiji sistematično i stalno vse, dokeč v jedinstvi države moremo se nadati da dobimo neposredno pot za naše blago v Radgono i tak v Beč.

Vsaka autonomija si napravi svojo gospodarsko politiko. Zato obstoji zgor-

nja naša bojazen od autonomne Slovenije. Ali ešče bole upravičena je ta bojazen, či mislimo na našo najtoplejšo željo, na željo za fabrike na našo krajino. Ta želja bi mogla v autonomiji potpuno i na veke propasti, ar so tam prilike boljše za to svrho i bi se vse odvleklo od nas ta — samo delavci ne, ar jih je tam taki že dosta.

Naše Prekmurje mejiči na Austrijo, Madjarsko, Hrvatsko i Slovenijo. Med temi štirami najkrajše meji ravno na Slovenijo. S Hrvatskom skupaj je največši te plošč; pa to celo ščemo si slobodno obdržati. Či sta že Austrija i Madjarska zaprta zdaj, neščemo tūdi Hrvatsko oteškočiti s autonomno mejo te, kda naše gospodarstvo žedno čaka na kak vekšo sloboščino prometa proti vsaki naši meji.

Vsaka politika more meti svoje korenje v **žalodci naroda**. Stalno se ne bo postil niti en narod niti za nas lepše ideje. Žalodec naroda je gospodarstvo, socialni dobrobit. Proti žalodci našega Prekmurja, proti gospodarstvu i socialnem dobrobiti našega kmetskoga naroda je v **vsakem oziru** vaša autonomija. Od te autonomije, — od bližje i še oskejšje zveze pod klerikalnim egisom samo s samimi Slovenci, — od neplodne planine Kranjske i Štajerske neima nikaj dobrega, gospodarsko i socialno hasnovito naš prekmurski narod. Z autonomijo bi si samo edno grabo skopali med hišo i zemlo našo; med našo zemljo v Bački, Baranji, Sremi, Hrvatskoj kje si krüh zaslužimo i med našo hišo v Prekmurji. Nam i za naše gospodarstvo, pa za naš socialni dobrobit ne da bi več meje trbelo, nego to, da bi **gospodarski** odpadnoli ešče že obstoječe. Zato moremo biti vsi za kak največšo edinost i to je edinost države ob prvoj vrsti. Či bi si pa Kranjci i Štajerci li šteli napraviti klerikalno autonomijo, te jih nemremo nasledovati v toj političnoj stvari, ar je to gospodarski samomor.

Te rajši idemo za našo gospodarstvo bole odgovarajočo Hrvatsko autonomijo, ali federalizacijo. Tam je naša zemlja za delo, tam je živina za našo trgovino i **tam odmev vozi pot v Austrijo prek nas**. Vse to ne pa samo za naš hasek, nego tūdi neobhodno potrebno za želodec, za gospodarstvo i za socialni dobrobit našega naroda.

Politika naše stranke stoji tak na zdravi bazi našega gospodarstva; dokeč politika Klerikalcev za autonomijo je samo mlatitvo prazne slame. Proti tej autonomiji je ventil osiguranja (Sicherheitsventil.) Podravska oblast.

Te ventil hočemo, zahtevamo i za to se bojujemo dokeč obstoji nevarnost, da nas nasilijo v autonomijo Slovenije. Moremo pa fčasi to vzeti tūdi mi za brezpočno parolo, kak so to postavili naši priatelji radičovi, či vidimo, da Klekl že demokratsko hranilnico hvali. Ar nam to pokaže, da demokrati slovinci se raj sporazumejo s klerikalci, či se ide za nas, kak pa z nami za isto edinstvo države, štero je tūdi temeljnihovoga programa.

Hrvatski jarem poznamo. To bi jarem bio samo na politiko S. L. S., ali

ne za naš narod. Za naroda i za njegovo gospodarstvo bi bilo to socialni dobrobit. Jarma Slovenske autonomije se pa upravično bojimo, — smo že izprobal i nigdar ne bomo želeli.

G. Klekl zna to tūdi. Večkrat je priznao on sam tūdi to škodljivost. Zakaj hvali te to li? Samo zato ar je zvezan k S. L. S. Ali on ne je prosti član te stranke. On je voditelj Prekmurske kmetske zveze. Vezer te prekmurske stranke. I kak takši ma bolje plemenite politične metode.

Či je osebno vezan naj odtrga te osebne zveze na gori proti S. L. S. Či pa to neide, naj vleče pošteno konsekvence i naj odtrga na dolinaj pusti vodstvo i naj preda narodi reč, koga hoče narod dale za svojega vezera — za edino upravičene politike Prekmurja i to je narodno gospodarstvo i socialni dobrobit brez autonomije i brez federacije, — ne ozirom niti na slovence, niti na hrvate!

To je edina prava i poštena pot, ne pa klerikalni autonomni jarem, štero nam spravlja g, Klekl.

Iz Turnišča.

Ob priliki ustanovitve kmečke hranilnice i posojilnice v Turnišču, so nas gospodje okoli Novine nesramov napadali. Omenimo le par teh nesramnih besed ozrama laži. Da smo dete edne Celjske samostojne demokracke stranke nadele da so nas vpregli v samostojni demokracki jarem, da so ni zato ustanovili hranilnice de bi ljudem pomagali itak dalje.

V prašamo pa gospoda kateri nas je tak lepo napadno, v čigov jarem so pa vpreženi gosp. okoli novo ustanovljene hranilnice? to nebošte objavili. Ob drugim vas vprašamo od kud se zbrali skup te vaše nesramne laži, mogoče ste slišali da smo koga nagovarjali na kakše strankarstvo? Ali ste mogoče slišali katerega gosp. ob priliki ustanovitve kmeč. hran. da bi koga nagovarjali na kakše strankarstvo ali kaj omčinili otem. Od tega omenimo samo tole, da se lahko prepričate da ste nas, bez vse podlage napadali in sicer po dvama gospodama kateriva sta v načelstvu naše hranilnice se lahko informirate če je bilo kaj govora od strankarstva. Vprašamo vas gosp. ka ste pa delali že 8 let od preobrata, še le sedaj vam je prišlo v glavo da bo trebalo ustanoviti hranilnico v Turnišču, seveda na željo par gospodarov ni pa kak trdijo Novine da želi večina ljudstva. To ste pa stvorili z sovražstva nemislite gospodje da smo vam sovražniki kot vi nam, želimo vam in vašoj hranilnici čim lepsi razvoj ni pa propast kak vi želite našoj hranilnici. Zato v božem imenu naprej. Če je Bog znami nas vse vaše, še sto krat vekši sovražstvo nepremaga. Na vašo prvo ofenzivo, na našo hranilnico smo vam dali

odgovor da ga objavite v Novinaj, zakaj ste ga ni objavili? nam je itak znano. Stem ste pokazali vaše junaštvo, ker če bi ga objavili bi letel tisti pesek katerega ste hoteli nam sipati v oči in nas oslepiti nasprotno bi letel ve vaše očij. Gospodje Kristus nas je vučiu — ljubi bližnjega kot samoga sebe, pri vas, je pa narobe uničuj sovraži blati kak najbolje moreš vse kar je ni po našoj voli ustanovljeno, če je magari sto krat boljše kot vaše. Da nemislite da smo tak zabiti kot nas vi malate, smo za potrebno čutili da vam odgovorimi na vaše neresnične fraze obenu vas pa prosimo da nas v bodoče pustite pri miru.

GOSPODARSTVO.

Tržne cene.

Dolnja-Lendava, 19. augusta

100 kg. pšenice	300 Din
„ „ žita	180 „
„ „ ovsas	160 „
„ „ kukorce	160 „
„ „ hajdine	250 „
„ „ Prosa	210 „

PENEZI.

Zagreb 19. augusta.

1 Dolar	56.68 Din
1 Schilling	8 „
1 Češka K.	1.67 „
20 zlati K.	210— „
1 francoski fr.	1.44 „
1000 madžarski K	0.79 „
1 Šveicki fr.	10.98 „
1 italijanska lira	1.88 „
100 dinarov v Zürichu	9.11 Fr.

Živina.

MESO.

1 kg. govedine	13 Din
„ „ teletine	18 „
„ „ svinskoga	18 „
„ „ špeja	24 „
„ „ masti	30 „

Edno jajce 75 par.

Naročnino i oglase

za

„Naše Novine“ i „Néplap“ sprejme

Barnabaš Erdőšy
trgovina s papirjem v
Murski Soboti
CRKVENA ULICA.